

บทที่ 1

บทนำ

หลักการและเหตุผล

ในปัจจุบันการปลูกลิ้นจี่ในทั่วทุกภาคของประเทศไทย มีการปลูกน้อยมากเมื่อเทียบกับการปลูกผลไม้ประเภทอื่น เช่น ส้มเขียวหวาน เนื่องจากลิ้นจี่เป็นผลไม้ที่จะเติบโตได้ดีในสภาพอากาศที่หนาวเย็น ดังนั้นลิ้นจี่จึงได้มีการปลูกได้ในเขตภาคเหนือและปลูกมากที่สุด โดยสามารถผลิตลิ้นจี่ได้ถึงร้อยละ 90 ของผลผลิตทั้งหมดของประเทศ¹ จังหวัดที่มีการปลูกมากที่สุดคือ เชียงใหม่ เชียงราย พะเยา สำหรับภาคอื่น ๆ ก็มีปลูกบ้างแต่เป็นจำนวนน้อย เช่น ในจังหวัดสมุทรสงคราม ลิ้นจี่จัดได้ว่าเป็นผลไม้ที่มีราคาสูงพอควรและการกระจายยังไม่ทั่วถึง เป็นที่ต้องการของผู้บริโภคมาก โดยเฉพาะลิ้นจี่พันธุ์ชงฮวย พันธุ์โอเวียะ พันธุ์กิมเจ็ง พันธุ์คอม เป็นต้น และในปัจจุบันนี้ยังมีเกษตรกรและผู้ที่สนใจจะลงทุนในการปลูกลิ้นจี่แต่ยังขาดข้อมูลเกี่ยวกับต้นทุนและผลตอบแทนจากการปลูกลิ้นจี่อยู่อีกมาก ประกอบกับสภาพเศรษฐกิจในปัจจุบันทำให้ประชาชนผู้สนใจโดยทั่วไปหันมาทำการเกษตรโดยการปลูกไม้ผลยืนต้นกันมากขึ้นและการปลูกลิ้นจี่ก็เป็นอีกทางเลือกหนึ่งที่น่าสนใจ

ด้วยเหตุนี้ ผู้ทำการศึกษาจึงสนใจทำการหาต้นทุนและผลตอบแทนจากการปลูกลิ้นจี่ ในเขตอำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย เนื่องจากว่าเป็นอีกพื้นที่หนึ่งที่มีการปลูกลิ้นจี่สูงกว่าพื้นที่อื่น ๆ ในจังหวัดเชียงราย² ดังแสดงตามตารางที่ 1 - 1 ที่แสดงพื้นที่เพาะปลูกลิ้นจี่ในจังหวัดเชียงราย และเพื่อเป็นข้อมูลแก่เกษตรกรและผู้ที่จะลงทุนในด้านต้นทุนและผลตอบแทนในการปลูกลิ้นจี่เพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจในการลงทุนทำสวนลิ้นจี่ในที่สุด

¹ การผลิตและการตลาดลิ้นจี่ปี 2539 เอกสารประกอบการสัมมนากรมการค้าภายใน กระทรวงพาณิชย์, 2539, หน้า 1.

² สำนักงานเกษตรจังหวัดเชียงราย, กระทรวงเกษตรและสหกรณ์การเกษตร, 2541.

ตาราง 1-1 แสดงพื้นที่เพาะปลูกถั่วลิสงของจังหวัดเชียงราย ปี 2542

ที่	อำเภอ/กิ่งอำเภอ	พื้นที่เพาะปลูกถั่วลิสง(ไร่)		รวม (ไร่)
		ให้ผล (ไร่)	ไม่ให้ผล (ไร่)	
1	เมือง	6,945	1,226	8,171
2	เชียงของ	644	-	644
3	พาน	1,448	342	1,790
4	แม่สรวย	5,400	3,318	8,718
5	เชียงแสน	2,396	1,178	3,574
6	เวียงแก่น	240	50	290
7	เวียงป่าเป้า	1,419	403	1,822
8	เทิง	721	123	844
9	ดอยหลวง	290	285	575
10	เวียงเชียงรุ้ง	195	225	420
11	ป่าแดด	80	25	105
12	แม่จัน	3,728	493	4,221
13	แม่ลาว	107	128	235
14	พญาเม็งราย	100	81	181
15	ขุนตาล	214	102	316
16	แม่สาย	2,364	1,087	3,451
17	แม่ฟ้าหลวง	356	88	444
18	เวียงชัย	517	528	1,045
รวม	16 อำเภอ 2 กิ่งอำเภอ	27,164	9,682	36,846

ที่มา: ฝ่ายแผนงาน สำนักงานเกษตรจังหวัดเชียงราย

จากข้อมูลในตารางเบื้องต้นแสดงให้เห็นว่าอำเภอแม่จัน มีพื้นที่เพาะปลูกลิ้นจี่เป็นอันดับ 3 ของจังหวัดเชียงราย จึงนำมาเป็นกรณีศึกษาเพื่อเป็นข้อมูลแก่เกษตรกรและผู้ที่เกี่ยวข้องที่จะลงทุนในด้านต้นทุนและผลตอบแทนในการปลูกลิ้นจี่เพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจในการลงทุนทำสวนลิ้นจี่

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อศึกษาถึงต้นทุนและผลตอบแทนของการปลูกลิ้นจี่ในเขตอำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย

ขอบเขตและวิธีการศึกษา

ขอบเขตการศึกษา

การศึกษารุ่นนี้จะศึกษาเฉพาะพื้นที่การปลูกลิ้นจี่ของกลุ่มเกษตรกรใน อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย ที่มีระยะเวลาการปลูกไม่ต่ำกว่า 7 ปี เนื่องจากการให้ผลตอบแทนคุ้มทุนประมาณปีที่ 7 เป็นต้นไป³ โดยใช้จำนวนตัวอย่างจากตารางสำเร็จรูปของ Hendal⁴ ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % และแบ่งขนาดพื้นที่ของกลุ่มประชากรในการศึกษาครั้งนี้ออกเป็น 2 ขนาดดังนี้

ตาราง 1 – 2 แสดงจำนวนตัวอย่างของผู้ปลูกลิ้นจี่ในขนาดพื้นที่แต่ละระดับ

หน่วย : ราย

ขนาดพื้นที่	จำนวนผู้ปลูกลิ้นจี่ ⁵	จำนวนตัวอย่าง
1 - 6 ไร่	817	264
7 - 12 ไร่	80	66

³ _____ “ทางเลือกการผลิตทางการเกษตร โครงการปรับโครงสร้างและระบบการผลิตการเกษตร “ กรมส่งเสริมการเกษตร , มีนาคม 2537, หน้า 47.

⁴ ศ.ดร.มนัส สุวรรณและคณะ, การเขียนโครงการวิจัยทางสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์, สถาบันวิจัยสังคม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มกราคม 2543, หน้า 119-120.

⁵ “แบบการจัดเก็บข้อมูลพื้นฐานเกษตรกร” สำนักงานเกษตรอำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย , กระทรวงเกษตรและสหกรณ์การเกษตร , 2540.

วิธีการศึกษา

1. ข้อมูลจากแหล่งปฐมภูมิ (Primary Data)

โดยการใช้แบบสอบถาม สัมภาษณ์กลุ่มเกษตรกรที่ปลูกลิ้นจี่ ซึ่งดำเนินธุรกิจในรูปแบบบุคคลธรรมดาและทำการวิเคราะห์ผลตอบแทน โดยใช้ วิธีระยะเวลาต้นทุน วิธีมูลค่าปัจจุบันและวิธีอัตราผลตอบแทนที่แท้จริง

2. ข้อมูลจากแหล่งทุติยภูมิ (Secondary Data)

ได้จากการค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการปลูกลิ้นจี่ ข้อมูลทางวิชาการ หนังสือและข้อมูลการวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3. นิยามศัพท์

“ต้นทุน” หมายถึง ต้นทุนทั้งสิ้นในการปลูกลิ้นจี่

“ผลตอบแทน” หมายถึง ผลตอบแทนที่ได้รับจากการปลูกลิ้นจี่ที่สามารถเก็บเกี่ยวผลผลิตได้

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงต้นทุนและผลตอบแทนการปลูกลิ้นจี่ในพื้นที่อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย
2. เพื่อเป็นแนวทางสำหรับเกษตรกรผู้สนใจลงทุนและผู้สนใจอื่น ๆ ใช้เป็นข้อมูลเพื่อการตัดสินใจในการที่จะลงทุนปลูกลิ้นจี่ในอนาคต